

BRØNDBY KOMMUNE
Ældre og Omsorg

HVIDOVRE KOMMUNE
Center for Sundhed og Ældre

Udarbejdet af: Instruksansvarlig, Akutteam Brøndby Hvidovre

Godkendt i: Akutteam Brøndby - Hvidovre

Ansvarlig: Leder af Akutteam Brøndby Hvidovre

Revideres senest: 23.05.2024

Revideret: 23.05.2022

Akut iltbehandling til voksne	
Målgruppe	Sygeplejersker ansat i Akutteam Brøndby-Hvidovre
Formål	At sygeplejersker ansat i Akutteam Brøndby – Hvidovre kender retningslinjer for ilt- og respirationsstøttende behandling, samt at iltbehandlingskrævende borgere opnår sufficient hjælp.
Mål	At sygeplejerskerne kender til den korrekte anvendelse af ilttilskud som behandling.
Instruks	<p>Akutteamet foretager altid en sygeplejefaglig udredning af borgeren ud fra ABCDE-princippet.</p> <p>Hvis en borger er akut påvirket med svær dyspnø, hypoksæmi (lav SaO₂), bevidsthedssvækkelse, blødning, stærke smerter eller apnø kan sygeplejersken uden lægeordination opstarte iltbehandling og ventilation.</p> <p>Herefter kontaktes læge, og ilt- og respirationsstøttende behandling ordineres, da ilt- og respirationsstøttende behandling er en lægeordineret behandling.</p> <p>Sygeplejersken lægger en plan for den videre behandling i samråd med lægen.</p> <p><u>Indikationer for akut iltbehandling</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - SpO₂ < 94 % uden forøget risiko for hyperkapni - SpO₂ < 88 % ved forøget risiko for hyperkapni - Ikke-drænbehandlet pneumothorax - CO-forgiftning

- Kritisk sygdom (f.eks. shock)

Dosering

Hvilken SpO₂ der er optimal for den enkelte patient afhænger af:

- Hvor hurtigt SpO₂ er faldet
- Den præmorbid tilstand (f.eks. svær KOL)
- Komorbiditet (f.eks. svær hjertesvigt)
- Tilstedeværelse af andre faktorer der udløser hypoksi (f.eks. lavt cardiac output eller lav hæmoglobinkoncentration)

Fastlæggelse af mål-SpO₂

- Mål-SpO₂: 88-92 % hos patienter med øget risiko for hyperkapni
- Mål-SpO₂: 94-98 % hos alle andre

Typiske patientkategorier med øget risiko for hyperkapni

- Svær KOL
- Sequelae efter lunge-tuberkulose
- Cystisk fibrose
- Svær overvægt
- Visse neuromuskulære og skeletale lidelser
- Overdosering med respirationsdeprimerende stoffer

Valg af iltadministrationsform

Patienter med kritisk sygdom eller SpO₂ < 80% bør straks gives højdosis ilt som anført herunder

Akut iltbehandling af kritisk syge patienter samt SpO₂ < 80 %

- Ilt med flow på 10-15 liter/ minut via reservoirmaske

Administrationsformer

- **Nasalt ilttilskud** er den mest simple form for iltadministration. Under ideelle omstændigheder er det muligt at opnå FiO₂ på maksimalt 50%. Pga. lavt iltflow (normalt 1-4 liter/ minut) og meget varierende inspiratorisk flow hos forskellige patienter er FiO₂ dog uforudsigelig. Nasalt ilttilskud er et udmærket valg hos mundrespirerende patienter, idet nasopharynx tjener som iltreservoir. Ved forkølelse eller anden nasal obstruktion er behandlingen ikke effektiv.
- **Reservoirmaskeprincippet**
Systemet giver i princippet FiO₂ på 100 %. Imidlertid opnås typisk FiO₂ på 80-90 %, og lavere værdier ses ved takypnø og hvis masken ikke slutter tæt mod ansigtet. Patienten indånder rent ilt fra reservoir-poseden, og ved hjælp af envejsventiler ledes udåndingsluften ud af porte i masken og

	<p>ikke tilbage til reservoirposen. Mens patienten inspirerer, fyldes reservoirposen med ilt fra iltflasken. Ilttilførsel til systemet skal justeres til et niveau, hvor reservoirposen aldrig tømmes, typisk 10-15 liter/ minut. Ved for lavt flow (dvs. ved tømning af reservoirpose under inspiration) har patienten ingen luft at indånde, hvilket resulterer i forværrede symptomer og hypoksæmi. Denne situation må aldrig forekomme, hvorfor ilttilførslen ikke bør reduceres til under 10-15 liter/ minut.</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Ulemper</i> Muligheden for forkert brug (dvs. for lav ilttilførsel). Desuden er for høj FiO₂ skadelig i nogle situationer og lang tids brug kan medføre tørhed i næse og pharynx. Ubehag hos enkelte patienter samt besvær ved væske- og fødeindtag.
Ordforklaring	<p>SpO₂: Arteriel ilt saturation bedømt ved puls Oxymetri SaO₂: Arteriel ilt saturation vurderet med arteriegas-analyse Fio₂: Fraktion af inspirationsluften der udgøres af ilt (for atmosfærisk luft ca. 21%) Hyperkapni: Forøget PaCO₂ Hypoksæmi: Iltmangel i blod, dvs. SpO₂, SaO₂ eller PaO₂ under referenceområde</p>
Rekvirere ilt	<p>Se arbejdsgangsbeskrivelse Genopfyldning af iltflasker</p>
Lovgrundlag Referencer Kilder	<p>https://lungemedicin.dk/iltbehandling-af-voksne-patienter-akut/ https://pri.rn.dk/Sider/15639.aspx ABCDE principper</p>